

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/455/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112223314
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7112223314.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a sudcov JUDr. Ladislava Cakociho a JUDr. Petra Tutka v spore žalobcu Y. Č., U.. XX.X.XXXX, R. H. V. Č.. XXX, zastúpeného JUDr. Jurajom Kusom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Nám. osloboditeľov 10, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 18. júna 2015 č.k. 37C/245/2012 - 174 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku a v rozsahu zrušenia vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 100.995,81 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 100.995,81 eura od 10.2.2012 do zaplatenia, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa voči žalovanej domáhal náhrady škody vo výške 995,81 eura s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne z dlžnej sumy od 10.2.2012 do zaplatenia a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 100.000 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne z dlžnej sumy od 10.2.2012 do zaplatenia titulom nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia vyšetrovateľa Odboru inšpekčnej služby v Košiciach zo dňa 14.12.2005 ČTS:UIS-86/KOK-2005, na základe ktorého bol nespravodlivo obvinený z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa a prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 158 ods. 1 písm. a) a § 160 ods. 2 Trestného zákona, a trestne stíhaný v období od 14.12.2005 do 27.4.2011, pretože trestná vec sa skončila oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Michalovce zo dňa 4.10.2010 č.k. 2T/85/2010-985 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.4.2011 č.k. 6To/7/2011-1006, a žalovaná nevyhovela jeho žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, doručenej Ministerstvu vnútra SR, a neuspokojila ani jeho nárok na náhradu vecnej škody v sume 995,81 eura (30.000,-Sk), predstavujúcej náklady na jeho obhajobu v trestnom konaní a ani nemajetkovej ujmy v peniazoch, hoci účasť na výsluchoch pred vyšetrovateľom a na hlavnom pojednávaní pred súdom a hrozba vysokého trestu mu spôsobila neopísateľnú psychickú traumu, a navyše bol z rovnakých dôvodov, pre ktoré bol obvinený uznesením vyšetrovateľa zo dňa 14.12.2005, Personálnym rozkazom č. 739 zo dňa 22.12.2005 prepustený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru pre porušenie služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom podľa § 192 ods. 1 písm. e) zák. č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov policajného zboru, jeho rozklad proti personálnemu rozkazu Ministerstvo vnútra SR zamietlo rozhodnutím zo dňa 6.3.2006 č.p. KM-1 I/PK-2006 a listom zo dňa 12.1.2012 zamietlo i jeho návrh na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania z dôvodu, že právo ministra vnútra zmeniť alebo zrušiť napadnuté rozhodnutie zaniklo uplynutím päťročnej lehoty od jeho právoplatnosti a lehota uplynula dňa 10.3.2011, pričom subjektívnu aj objektívnu lehotu na podanie návrhu na obnovu konania, v ktorom by sa domáhal zrušenia Personálneho rozkazu č. 739 zo dňa 22.12.2005 zmeškal nie z vlastnej viny,

lebo jeho trestné stíhanie skončilo až právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom dňa 27.4.2011, a teda po uplynutí lehoty ustanovenej v § 246 ods. 4 zák. č. 73/1998 Z.z.. Dodal, že žalobca v žalobe tiež tvrdil, že zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru bol prepustený nezákonne, lebo personálny rozkaz o jeho prepustení sa opiera jedine o uznesenie o obvinení, a žalobcovi z týchto dôvodov vznikla škoda tým, že: 1/ stratil natrvalo sociálne výhody, ktoré policajt má v zmysle zák. č. 73/1998 Z.z. a zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, 2/ stratil nárok na odchodné v sume 200.000,- Sk, na ktoré by podľa § 33 ods. 2 a § 35 ods. 1 písm. a) zák. č. 328/2002 Z.z. mal nárok až do výšky desaťnásobku služobného platu, ktorý bol v čase jeho prepustenia cca 20.000,- Sk, 3/ natrvalo sa mu kráti výsluhový dôchodok, ktorého výška závisí v zmysle § 38 a 39 zák. č. 328/2002 Z.z. od počtu odpracovaných rokov v služobnom pomere, 4/ po prepustení zo služobného pomeru mal obmedzené možnosti sa zamestnať a nájsť si vhodný zdroj obživy z dôvodu, že v čase trestného stíhania mal zaistený zbrojný preukaz, a 5/ nespravodlivým trestným stíhaním bola znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v značnej miere, lebo jeho prípad bol viackrát medializovaný, keď napr. v denníku Korzár bol dňa XX.XX.XXXX zverejnený článok „Skorumpovaných policajtov môžu usvedčiť Ukrajinci“, v ktorom bola rozpísaná trestná vec žalobcu, ako jedného zo sedemnástich policajtov z odboru hraničnej kontroly H. H. U., ktorého pred rokom zadržali a obvinili z korupcie a zneužitia právomoci verejného činiteľa, ako aj v televízii Markíza v hlavných televíziných správach, ktoré konanie žalobcu opísali ako hotovú vec, že patrí medzi skorumpovaných policajtov, ktorí v službe vo H. U. brali úplatky za bezproblémové prepúšťanie cestujúcich, atď., a hoci v konečnom dôsledku bol spod obžaloby oslobodený, jeho meno ostane navždy pošpinené, keď množstvo ľudí z verejného, pracovného alebo rodinného života spájalo jeho meno s korupciou, braním úplatkov a pozerali na neho ako na policajta, ktorý nahonobil majetok z nečestných zdrojov a má dodnes o ňom pochybnosti, čo spôsobilo, že sa ocitol sa v izolácii vo všetkých oblastiach verejného, rodinného alebo pracovného života.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal tiež na obranu žalovanej, že uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 14.12.2005 nebolo podľa § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“) zrušené ani zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, pričom uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr nepotvrdila, že nárok nebol so žalovanou predbežne prerokovaný, že Generálna prokuratúra SR nie je oprávnená v danom spore konať za štát, pretože nevydala v predmetnej trestnej veci vedenej proti žalobcovi žiadne rozhodnutie, ktoré by bolo možné označiť za nezákonné, obžaloba rozhodnutím nie je a preto ani nemožno uvažovať o jej nezákonnosti, lebo orgány prokuratúry konali výlučne iba podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a orgány činné v trestnom konaní zákonným konaním v rámci trestného konania nemôžu neoprávnene zasiahnuť do osobnosti fyzickej osoby, a keďže predmetom sporu je náhrada škody spôsobená nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa Ministerstva vnútra SR, orgánom oprávneným konať za štát je Ministerstvo vnútra SR alebo Ministerstvo spravodlivosti SR a takisto, že nemajetkovú ujmu a okolnosti ju podmieňujúce nestačí len tvrdiť, ale tie musia byť v konaní preukázané najmä s prihliadnutím na § 17 ods. 3 a 4 zák. č. 514/2003 Z.z., že žalovaná suma nemajetkovej ujmy prekračuje niekoľko násobne päťdesiatnásobok minimálnej mzdy (cca 17.000,- eur) a vecná škoda žalobcu, spočívajúca v nákladoch na trovy obhajoby žalobcu, musí byť nielen zaplatená, t.j. musí nielen dôjsť k zmenšeniu majetku žalobcu, ale zároveň trovy musia byť vynaložené účelne.

4. Pri rozhodovaní vychádzal prvoinštančný súd zo zistenia, že uznesením Úradu inšpekčnej služby, Odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite Ministerstva vnútra SR zo dňa 14.12.2005 ČTS:UIS-86/KOK-2005 bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za pokračujúce trestné činy zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 2 Trestného zákona. Zistil tiež, že uznesením Vojenskej obvodnej prokuratúry v Prešove č.k. OPv 274/08 zo dňa 23.2.2006 bola sťažnosť žalobcu proti tomuto uzneseniu zamietnutá ako nedôvodná, následne bola podaná obžaloba Vojenskej obvodnej prokuratúry Prešov zo dňa 21.5.2010 č.k. OPv 274/08, podľa ktorej mal žalobca spáchať pokračovací trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa a prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody a Personálnym rozkazom ministra vnútra SR č. 739 zo dňa 22.12.2005 bol žalobca prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zák. č. 73/1998 Z.z. z dôvodu, že svojím konaním porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom spočívajúcim v tom, že nebol čestným a disciplinovaným príslušníkom Policajného zboru, keď zneužil svoje služobné postavenie, prevzal a

ponechal si v rozhodnutí uvedené veci aj napriek tomu, že na takéto prijatie nemal žiaden právny dôvod a tieto skutočnosti bezodkladne neoznámil príslušnému orgánu, ako aj tým, že nevykonával štátnu službu riadne, keď si neplnil úlohy na úseku svojho služobného zaradenia uložené mu zákonom, nariadením nadriadeného a Etickým kódexom príslušníka Policajného zboru, nezdržal sa konania, ktoré viedlo k stretu dôležitého záujmu štátnej služby s osobnými záujmami a ktoré mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru a ohroziť dôveru v tento zbor a nedodržiaval služobnú disciplínu, pričom skutkový stav bol zistený a preukázaný šetrením nadriadeného, ktorý ako dôkazy použil najmä výsledky šetrenia Odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite Úradu inšpekčnej služby PZ MV SR, vedeného pod ČTS: UIS 86/KOK-2005. Rozhodnutím Ministerstva vnútra SR zo dňa 6.3.2006 č. KM-11/PK/2006 bol ako nedôvodný zamietnutý rozklad žalobcu, v ktorom žalobca namietal, že nebol právoplatne odsúdený a aj pre príslušníka policajného zboru platí prezumpcia nevinu. Rozsudkom Okresného súdu Michalovce zo dňa 4.10.2010 č.k. 2T/85/2010-985 bol žalobca spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že nebol produkovaný žiaden konkrétny dôkaz, ktorý by žalobcu jednoznačne usvedčil z trestných činov, ako i že žalobca nebol väzobne trestne stíhaný v období od 14.12.2005, kedy začalo trestné stíhanie, do dňa 27.4.2011, kedy trestné stíhanie skončilo, že dňa 5.8.2011 žalobca požiadal Ministerstvo vnútra SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktoré dňa 6.2.2012 žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody nevyhovelo z dôvodu, že nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia ani k nesprávnemu úradnému postupu. Súd prvej inštancie vychádzal tiež zo zistenia, že dňa XX.X.XXXX bol v denníku Q. N. L. Č.. XX uverejnený článok pod titulom „Skorumpovaných policajtov môžu usvedčiť Ukrajinci“, „Zo 17 obvinených policajtov nebol ani po vyše roku nikto obžalovaný“, v ktorom bolo okrem iného uvedené, že výpovede svedkov z Ukrajiny zaväzujú vo vyšetrovaní 17 policajtov z odboru hraničnej kontroly H. H.U. U., ktorých zadržali kukláči v decembri 2005 priamo na hlavnom hraničnom prechode na slovensko-ukrajinskej hranici počas pracovnej porady a ktorých obvinili z korupcie a zneužitia právomoci verejného činiteľa, lebo mali cestujúcim umožňovať rýchly a bezproblémový prechod hranicou za úplatok v podobe peňazí, cigariet alebo iného tovaru, pričom zadržanie 17 policajtov H. H. U. je druhým najväčším prípadom odhalenia korupcie policajtov na hraničnom priechode SR za posledných 15 rokov, akciu na odhalenie a zadržanie úplatných policajtov pripravoval Úrad inšpekčnej služby cudzineckej polície približne pol roka a bývalý minister vnútra policajtov krátko po zadržaní prepustil z radov polície bez nároku na odstupné.

5. Ďalej súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia z výpovede svedkov C. Č., R.. G. T. K. C. L., bývalých spolupracovníkov a kolegov žalobcu, svedka C. T., suseda žalobcu a poľovníka, svedkov G. Č. K. G. Č., z odôvodnenia obžaloby, že žalobca bol hodnotený kladne, v priebehu služby bol 37 krát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný bol v jednom prípade, trest bol zahladený a v evidencii priestupkov, ako aj v registri trestov GPSR nemal žiaden záznam, ako aj z výpovede žalobcu, že pracoval ako policajt na oddelení Hraničnej a cudzineckej polície vo H. U. ako zástupca vedúceho smien s hodnosťou nadporučíka a plánoval ísť na Policajnú akadémiu, na pracovisku požíval vážnosť a bol pravidelne odmeňovaný až do dňa, keď na oddelenie vtrhli ozbrojení policajti v kuklách a maskách, v sprievode televízie a novinárov, kde ho s ostatnými policajtmi zatkli a s putami na rukách viedli cez halu, kde sa nachádzalo množstvo ľudí, ktorí na nich pozerali a fotili si ich a pri autobuse zostali spútaní celý deň.

6. Po právnom posúdení veci podľa § 3 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 až 4, § 18 ods. 1 a 3, § 27 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení, § 3 ods. 1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom do 31.1.2013, prvoinštančný súd konštatoval, že je splnená základná podmienka pre uplatnenie práva žalobcu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, lebo rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, má i vynesenie oslobodzujúceho rozsudku a zastavenie trestného stíhania. Dôvodil, že v danom spore uznesenie o vznesení obvinenia vydal vyšetrovateľ policajného zboru, prokurátor sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia zamietol a podal obžalobu, a tak v zmysle novely § 4 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. vykonanej zákonom č. 412/2012 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť od 1.1.2013, je orgánom konajúcim v mene štátu Generálna prokuratúra SR a nie Ministerstvo spravodlivosti SR, ani Ministerstvo vnútra SR, na čom nemení nič fakt, že žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na inom orgáne, resp. že súd spočiatku konal s iným orgánom, ktorý bol v tom čase orgánom oprávneným podľa zákona konať za štát. Ďalej dôvodil, že pokiaľ ide o nárok na náhradu škody z titulu náhrady trov konania, z potvrdenky zo dňa 16.1.2006 advokáta JUDr. Michala Kolesára, so sídlom v Michalovciach, Špitálska 5, mal za preukázané, že žalobca zaplatil advokátovi „v tejto súvislosti, resp.

v tejto príčinnej súvislosti trovy právneho zastúpenia v tomto trestnom konaní vo výške 30.000,00 Sk, čo je 995,82 eur“, a preto žalobcovi priznal náhradu škody vo výške 995,81 eur titulom náhrady trov jeho právneho zastúpenia v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie. Majúc z výpovede manželky žalobcu a jeho syna a svedkov C. Č., G.U. T., C. L. K. C. T. za preukázané, že trestné stíhanie zasiahlo spoločenský, osobný a rodinný život žalobcu, dospel prvoinštančný súd k záveru, že došlo k nenapraviteľnému zásahu do cti a dobrého mena žalobcu, lebo všetci obyvatelia obce, kde žalobca žije, vedeli o jeho trestnom stíhaní a ani po oslobodzujúcom rozsudku časť obyvateľov obce neverí v jeho nevinu, vyjadrujú a správajú sa k nemu ako ku kriminálnikovi a navždy v nich zostane podozrenie, ktoré nie je možné vymazať. Uzavrel, že trestné stíhanie žalobcu, ktoré trvalo päť rokov a päť mesiacov, negatívne ovplyvnilo i pracovný život žalobcu, ktorý pracoval vo funkcii staršieho referenta oddelenia hraničnej kontroly PZ H. U., odboru hraničnej polície E., Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru a mal hodnosť nadporučíka a počas výkonu funkcie bol 37 krát odmenený a bezprostredne po začatí trestného stíhania bol prepustený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru Personálnym rozkazom ministra vnútra č. 739 zo dňa 22.12.2005 z dôvodov totožných so skutkami uvedenými v uznesení o vznesení obvinenia, resp. v obžalobe, pretože i keď žalobca učinil všetky dostupné kroky na zvrátenie účinkov personálneho rozkazu, žalobca objektívne bez svojej viny v konaní o prepustení zo služobného pomeru nemohol uplatniť ako dôvod pre obnovu konania v zmysle § 245 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. vydanie oslobodzujúceho rozsudku, lebo uplynula trojročná objektívna lehotá na podanie návrhu na obnovu konania v zmysle § 245 ods. 2 zák. č. 73/1998 Z.z. a nápravy rozhodnutia sa žalobca už nemohol domôcť. Dodal, že žalobca sa po strate zamestnania nevedel po pracovnej stránke uplatniť, iným vzdelaním ako policajným nedisponoval a pre povesť, ktorú požíval v dôsledku predmetnej kauzy, ho nikto nechcel zamestnať, a tak prepustením zo zamestnania žalobca stratil nielen pravidelný mesačný príjem vo forme mzdy, ale aj ďalšie sociálne výhody spojené s výkonom jeho funkcie, najmä odchodné, na ktoré žalobca stratil nárok, lebo jeho pracovný pomer bol skončený z dôvodu, pri ktorom zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov v § 355 ods. 1 písm. a) vylučuje vznik nároku na odchodné. Z dokladu o výške príjmu žalobcu za rok 2005 prvoinštančný súd potom vyvodil, že pri riadnom pokračovaní vo výkone funkcie policajta by od januára 2006 až doposiaľ žalobca mohol získať príjem vo forme platu vo výške cca 99.000 eur a výška odchodného žalobcu, ktorá v zmysle § 33 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z. predstavuje deväťnásobok priemerného mesačného služobného platu, by činila 7.833,77 eur, keďže priemerný mesačný služobný plat žalobcu v období predchádzajúcom jeho prepusteniu zo služobného pomeru bol v sume 26.222,25 Sk, t.j. 870,42 eur. Z výpovede žalobcu a svedkov, ktorí uviedli, že práve pod vplyvom toho, ako bola vec medializovaná uverili, že žalobca sa trestnej činnosti skutočne dopustil, z článku v denníku L. Q. N. XX.X.XXXX, ktorý ako zdroj informácií odkazoval na vyjadrenia Hlavného vojenského prokurátora, ktoré poskytol tomuto denníku a zo skutočnosti, že prípad bol viackrát medializovaný v novinách, ako aj v televízii Markíza v hlavných televíznych správach, keď v médiách bolo v podstate opísané ako nesporná vec, že žalobca patrí medzi skorumpovaných policajtov, ktorí v službe brali úplatky za bezproblémové prepúšťanie cestujúcich, súd prvej inštancie vyvodil, že spôsob a forma medializácie, t.j. poukaz na informácie získané od polície, nepochybne prispeli k tomu, že tieto informácie ako dôveryhodné a zaručené vnímala celá verejnosť, aj známi i rodinní príslušníci žalobcu spájali jeho meno s korupciou a pozerali na neho ako na policajta, ktorý si nahonobil majetok z nečestných zdrojov a uzavrel, že medializácia celého prípadu žalobcu bola tou významnou skutočnosťou, ktorá výrazne ovplyvnila následky súvisiace s trestným stíhaním žalobcu, pričom situácia súvisiaca s trestným stíhaním žalobcu postihla aj rodinu žalobcu, a to najmä po psychickej stránke. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že vzhľadom na pretrvávajúce negatívne dôsledky nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia a začatí trestného stíhania samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu nie je dostatočným zadosťučinením, ale žalobcovi náleží odškodnenie morálneho poškodenia jeho osoby v dôsledku päť a pol ročného trestného stíhania a žalovanej preto uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu jeho nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur, ako primerané finančné zadosťučinenie, keďže všetky uvedené následky predstavujúce nemajetkovú ujmu, sú v príčinnej súvislosti s označeným nezákonným rozhodnutím. K námietke žalovanej, že žalobca si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy nad zákonom stanovený limit, ktorý súd nemôže prekročiť, súd prvej inštancie poukazom na znenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení zákona č. 412/2012 Z.z. a § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., uviedol, že nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy sa posudzuje podľa zákona účinného v čase vydania nezákonného rozhodnutia, ktorý nestanovil pre výšku náhrady nemajetkovej ujmy žiaden limit.

7. Výrok o príslušenstve priznanej peňažnej pohľadávky súd prvej inštancie odôvodnil použitím § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a ust. § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 a 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom do 31.1.2013.

8. Nakoniec vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením.

9. Proti vyhovujúcemu výroku tohto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku zrušil a v prípade, ak rozhodnutie potvrdí, aby pripustil dovolanie na vyriešenie otázky oprávnenosti konať v mene štátu s prihliadnutím na aplikáciu § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. ako otázky po právnej stránke zásadného významu, keďže aplikačná prax jednotlivých súdov je v uvedenej otázke rozdielna a neexistuje zjednocujúce stanovisko. V odvolaní namietala, že predovšetkým súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak konal s Generálnou prokuratúrou ako orgánom oprávneným konať v mene štátu. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na znenie § 21 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku a § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a tvrdila, že v dôsledku ostatnej novely zákona č. 514/2003 Z.z., účinnnej od 1.1.2013, vznikla situácia, kedy je spornou otázka, ktorý orgán má konať v mene štátu v prípade, keď titulom na vznik nároku na náhradu škody je nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré v danom prípade vydal vyšetrovateľ Odboru inšpekčnej služby v Košiciach. Pripomenula, že proti uzneseniu o vznesení obvinenia je prípustná sťažnosť, o ktorej rozhoduje prokurátor podľa § 190 ods. 2 Trestného poriadku a vyjadrila názor, že vzhľadom na fakt, že uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia je predbežne vykonateľné a jeho právne účinky voči obvinenému nastávajú už jeho vydaním, nemožno aplikovať ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. a dospieť k záveru, že konať v mene štátu má Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, lebo prokurátor nespôsobil škodu, ktorej sa poškodený domáha, ale je potrebné konať v mene štátu s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, alebo s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, s ktorým mal súd v zmysle § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z.z. v danej veci konať, lebo predbežne prerokoval nárok žalobcu, a nie so žalovanou, zastúpenou Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky. Poukázala na nejednotnú prax súdov v rámci Slovenskej republiky (uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 6Co/841/2014-335) a súdu prvej inštancie vytkla, že sa touto jej námietkou v dôvodoch rozsudku nezaoberal.

10. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Poukazom na znenie § 4 ods. 1 písm. b) a f) zák. č. 514/2003 Z.z., účinného od 1.1.2013, § 230 ods. 1 a ods. 2 písm. e) Trestného poriadku, na viaceré rozhodnutia krajských a okresných súdov Slovenskej republiky (rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/377/2013-74, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/787/2013-280, sp. zn. 17Co/11/2010, sp. zn. 16Co/121/2011-96, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/841/2014-335, Okresného súdu Žilina sp. zn. 18C/194/2012-98) nesúhlasil s názorom žalovanej, že súd mal konať s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky alebo Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky ako procesným zástupcom žalovanej a ani s argumentáciou žalovanej, že prokurátor v trestnom konaní žiadnu škodu nespôsobil, nakoľko v konaní bolo preukázané, že prokurátor jeho sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia uznesením zamietol a podal obžalobu na súd, na základe čoho bol trestne stíhaný v čase od 14.12.2005 do 27.4.2011.

12. Žalovaná v replike na vyjadrenie žalobcu k odvolaniu zopakovala, že žalobca nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia, majúc za to, že v zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 163/2013-50 uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila, ako i že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval v spore § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z.. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 171/2005, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach, na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej by finančná náhrada napr. v konaniach na ochranu osobnosti nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám, napríklad výške náhrady za utrpenie a bolesť (Karhuvaara a Iltalehti c/a Fínsko), na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Lavrechov proti Českej republike zo dňa 20.6.2013 i Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 201/2007, podľa ktorého nejde o neoprávnený

zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní sú vykonávané v medziach zákona, na čom nemení nič skutočnosť, že neskôr došlo k zastaveniu jej trestného stíhania alebo aj k oslobodeniu spod obžaloby. Zdôraznila, že fakt, že predmetný skutok nie je trestným činom, ešte bez ďalšieho nemôže viesť k záveru, že nemôže byť kvalifikovaný ako disciplinárne previnenie spočívajúce v porušení služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pričom ide o konanie, za ktoré možno príslušníka Policajného zboru prepustiť zo služobného pomeru. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 1 Sžo 113/2008, sp. zn. 1 Sžo 385/2009, sp. zn. 4 Sžo 10/2011), v zmysle ktorých ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine, resp. nevine žalobcu zo spáchania trestného činu nemôže mať žiaden vplyv na úsudok orgánov v personálnom konaní, na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 296/2014 z 6.5.2015, v zmysle ktorého v prípade prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru ide o personálne opatrenie za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti, ktoré nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou, keď porušenie služobnej prísahy nemusí dosiahnuť intenzitu trestného činu a dôvody prepustenia príslušníka Policajného zboru napriek tomu môžu byť splnené. V tomto smere podčiarkla, že dôvodnosť prepustenia žalobcu zo služobného pomeru v danom spore nikdy nebola podrobená súdному prieskumu a tvrdenie žalobcu, že učinil v tomto smere všetky kroky na zvrátenie účinkov personálneho rozkazu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Žalovaná tiež namietla, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o úrokoch z omeškania nepostupoval v súlade s ustálenou judikatúrou slovenských súdov a v tomto smere svoje rozhodnutie ani nezodôvodnil a neuviedol, prečo sa odchýlil od ustálenej judikatúry, keď podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 185/2011 povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia.

13. Žalobca v duplike na vyjadrenie žalovanej upozornil, že žalovaná v odvolaní zo dňa 1.7.2015 necitovala žiadne paragrafové znenie v tom čase platného Občianskeho súdneho poriadku, o ktoré opiera svoje odvolanie, namietajúc len otázku konania za štát a dodal, že žalovaná vyjadrením zo dňa 26.5.2016 už nemôže meniť a poukazovať na ďalšie dôvody odvolania. Uviedol, že s námietkou žalovanej spochybňujúcou preukázanie existenciu nezákonného rozhodnutia, sa súd prvej inštancie presvedčivo vysporiadal v odôvodnení rozsudku keď uzavrel, že oslobodzujúci rozsudok má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť a zdôraznil, že podstata jeho nároku na náhradu škody sa viaže na výsledok celého trestného stíhania a rozhodnutia, na ktoré sa žalovaná odvoláva nemajú všeobecnú platnosť, lebo sa vzťahujú len na konkrétny prípad. Žalobca poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 262/2015 i článok zverejnený v Justičnej revue č. 10/2014 „Limitácia náhrady nemajetkovej ujmy“ mal za to, že súd prvej inštancie správne aplikoval aj § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorý nestanovil pre výšku náhrady nemajetkovej ujmy žiadny limit až do 31.12.2012, kedy nadobudol účinnosť zák. č. 412/2012 Z.z., pričom nezákonné rozhodnutie bolo vydané dňa 14.12.2005. Pripomenul, že zák. č. 412/2012 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť od 1.1.2013, novelizoval aj § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého lehota omeškania začína plynúť najneskôr dňom oznámenia, že nárok poškodeného nebude uspokojený alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a z listu žalovanej zo dňa 6.2.2012, ktorým mu dala odpoveď na jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody je zrejmé, že žiadosť jej bola doručená dňa 9.8.2011 a preto podľa žalobcu súd prvej inštancie správne mu priznal úrok z omeškania od 10.2.2012, čo bol prvý deň po šesťmesačnej lehote, ktorým sa žalovaná dostala do omeškania. Nakoniec žalobca zdôraznil, že personálny rozkaz o jeho prepustení zo služobného pomeru sa opiera o jediný dôkaz, a to vyšetrovací spis, t.j. uznesenie o jeho obvinení, a preto podľa žalobcu možno ustáliť, že ak by nebol trestne stíhaný, tak by nebol ani personálnym rozkazom prepustený, pričom prepustením zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru mu vznikla nevýčísľiteľná škoda, keďže stratil natrvalo sociálne výhody, a to odchodné a kráti sa mu i výsluhový dôchodok, ktorého výška závisí od počtu odpracovaných rokov v služobnom pomere príslušníka Policajného zboru, čo potvrdzuje závažnosť vzniknutej ujmy a následkov, ktoré mu vznikli v súkromnom a spoločenskom uplatnení.

14. Na základe podaného odvolania odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku a konanie mu predchádzajúce podľa § 379 v spojení s § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie sú splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku

v jeho napadnutej časti, ale rozsudok je potrebné vo vyhovujúcom výroku zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

15. V prejednávacom spore žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“).

16. Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Toto právo je konkrétne upravené v ustanoveniach zákona č. 514/2003 Z.z.. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) tohto zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

17. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť. Je založená na súčasnom splnení troch podmienok: existencii nezákonného rozhodnutia, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Predpokladom kvalifikácie rozhodnutia ako nezákonného je, že sa jedná o právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená alebo zrušená a ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Rozhodnutím tohto orgánu (ktorý vyslovil nezákonnosť) je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný (§ 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.).

18. Žalobca označil ako nezákonné rozhodnutie uznesenie o vznesení obvinenia Úradu inšpekčnej služby, Odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite Ministerstva vnútra SR zo dňa 14.12.2005 ČTS:UIS-86/KOK-2005, ktorým bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za pokračujúce trestné činy zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160 ods. 2 Trestného zákona.

19. Žalovaná namietala, že v spore absentuje nezákonné rozhodnutie, keďže uznesenie o vznesení obvinenia automaticky nemožno považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila.

20. Túto odvoláciu námietku žalovanej odvolací súd považuje za nedôvodnú. Súd prvej inštancie danú otázku posúdil v súlade s ustálenou judikatúrou súdov, od ktorej sa odvolací súd nemal dôvod v prejednávacom spore odchyliť a ktorá sa ustálila v závere, že právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia možno spravidla uplatniť v prípadoch, kedy toto rozhodnutie nebolo zrušené, ale trestné stíhanie príslušnej osoby bolo zastavené alebo táto osoba bola spod obžaloby oslobodená, pretože zmyslu právnej úpravy zodpovednosti za štátu za škodu zodpovedá, aby každá ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe bola odčinená. Extenzívny systematický a logický výkladom bol preto časom učený záver, že rovnaký význam či dôsledky ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má zastavenie trestného stíhania a oslobodenie od obžaloby vtedy, ak k tomu došlo z dôvodu, že nebol produkovaný žiaden konkrétny dôkaz, ktorý by žalobcu jednoznačne usvedčil z trestných činov. Pri takomto výsledku trestného stíhania je treba vychádzať z toho, že obvinená osoba čin nespáchala a že teda nemalo byť proti nej vznesené obvinenie. Právny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, je totiž treba hľadať nielen v článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a v článku 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda v princípoch materiálneho právneho štátu, ktorý musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým zasahujú do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je rozhodne povinnosťou štátu zabezpečovať ochranu spoločnosti a prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť a jednotlivec je povinný v určitom rozsahu obmedzenie z toho vyplývajúce znášať, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, pokiaľ sa ten následne ukáže ako postup mylný. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo, čo sa v danom prípade nestalo. V posudzovanom spore je z obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku nepochybné, že rozsudkom Okresného súdu Michalovce

zo dňa 4.10.2010 č.k. 2T/85/2010-985 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.4.2011 č.k. 6To/7/2011-1006 bol žalobca spod obžaloby oslobodený, lebo nebol produkovaný žiaden konkrétny dôkaz, ktorý by žalobcu jednoznačne usvedčil z trestných činov. Z uvedeného dôvodu, aj keď orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie tak, že jeho výsledkom bolo uznesenie o vznesení obvinenia žalobcu, ich podozrenie sa v trestnom konaní nepotvrdilo, čoho dôsledkom je existencia nezákonného rozhodnutia (por. napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 64/2008, sp. zn. 4 Cdo 183/2009, sp. zn. 4 MCdo 15/2009).

21. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní rovnako správne ustálil aj orgán, ktorý je v tomto spore oprávnený konať za Slovenskú republiku.

22. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak 1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu, 2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

23. Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zák. č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

24. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

25. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že s účinnosťou od 1.1.2013 je v danom spore orgánom oprávneným konať pred súdom za štát Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, pretože nie sú splnené podmienky stanovené § 4 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 514/2003 Z.z., ktoré by odôvodňovali konanie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky alebo Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v mene štátu. Keďže novelizácia uvedeného zákona, vykonaná s účinnosťou od 1.1.2013 zákonom č. 412/2012 Z.z., neobsahuje prechodné ustanovenia vzťahujúce sa na danú procesnú situáciu, a nie je splnený ani predpoklad, že nie je možné určiť príslušný orgán oprávnený konať v mene štátu (§ 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), správne súd prvej inštancie vyložil znenie ustanovenia § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z.z. a konal s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky. V tejto časti preto nepovažuje odvolací súd odvolanie žalovanej za dôvodné.

26. Súd prvej inštancie však pochybil v inom ohľade. Pri rozhodovaní o nároku žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy sa dôsledne neriadil zásadami, plynúcimi z rešpektovania práva sporových strán na spravodlivý proces, ku ktorej vade odvolací súd je povinný prihliadať z úradnej povinnosti, lebo rozhodnutie, ktoré bolo vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne (por. napr. m.m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. U 'S 117/2011).

27. Právo na spravodlivý proces (vyplývajúce z čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je naplnené tým, že súd zistí skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodne tak, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné. Súd je povinný presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, m.m. I. U 'S 243/07), aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli prijateľné, racionálne, spravodlivé a presvedčivé, starostlivo pritom prihliadajúc na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne

konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, ktoré majú význam pre rozhodnutie (I. U'S 46/05, II. U'S 76/07, obdobne Krasko c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, c. 254-B, str. 49, § 30).

28. Z obsahu odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie vyhovujúci výrok v časti nároku žalobcu na náhradu skutočnej škody vo výške 995,81 eur, predstavujúcu náklady vynaložené žalobcom titulom náhrady trov jeho právneho zastúpenia odôvodnil bez ďalšieho len poukazom na fakt, že mal z potvrdenky zo dňa 16.1.2006 advokáta JUDr. Michala Kolesára za preukázané, že žalobca zaplatil advokátovi „v tejto súvislosti, resp. v tejto príčinnej súvislosti trovy právneho zastúpenia v tomto trestnom konaní vo výške 30.000,00 Sk, čo je 995,82 eur“ a rozhodnutie o priznaní nemajetkovej ujmy odôvodnil len tým, že za primerané finančné zadosťučinenie žalobcu podľa svojej úvahy považuje náhradu vo výške 100.000 eur „so zreteľom na vek poškodeného a jeho spoločenské postavenie, ktoré sa nepochybne zhoršilo“, avšak bez toho, aby svoj záver o primeranosti priznanej výšky nemajetkovej ujmy žalobcu akokoľvek objasnil, nevykonal žiadne porovnanie konkrétneho prípadu so zákonnými kritériami, a aj keď prvoinštančný súd na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval správny právny predpis (§ 17 zák. č. 514/2003 Z.z.), pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu zohľadnil aj skutočnosti, ktoré nemajú vplyv na priznanie nemajetkovej ujmy a zároveň nezohľadnil všetky rozhodujúce skutočnosti, v dôsledku čoho je rozhodnutie v jeho vyhovujúcom výroku pre svoju nepreskúmateľnosť vylúčené zo súdneho preskúmania.

29. Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. v platnom znení uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Podľa § 17 ods. 2 cit. zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 cit. zákona). Podľa § 17 ods. 4 cit. zákona výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, t.j. podľa zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z.z..

30. Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania označeného nezákonného rozhodnutia uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk a v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (odsek 2 tohto zákona). Podľa § 18 ods. 1 tohto zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom (§ 9 až 14 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom (§ 18 ods.3 tohto zákona).

31. Odvolací súd v intenciách vyššie uvedených všeobecných premís, vzťahujúcich sa i na prejednávaný spor, v prvom rade konštatuje, že sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že trestné stíhanie vyvoláva negatívne dopady na spoločenský, osobný a rodinný život, keďže samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého jednotlivca, ktoré tak zasahuje do jeho súkromného života, do jeho cti a dobrej povesti a je spôsobilé porušiť i právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny základných práv a slobôd a čl. 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, a to tým skôr, že obvinenie bolo nedôvodné, čo je následne potvrdené oslobodzujúcim rozsudkom súdu, podľa ktorého sa skutok, z ktorého bol jednotliviec obvinený a obžalovaný, nestal, prípadne nebol trestným činom. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie, ktoré bolo realizované v rozpore so zákonom, resp. ústavným poriadkom, je spôsobilé vyvolať okrem materiálnej škody aj vznik nemajetkovej ujmy.

32. Odvolací súd je v zhode s prvoinštančným súdom a žalobcom v tom, že vo vzťahu k rozhodovaniu o konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch spôsobenej pri výkone verejnej moci uznesením o vznesení obvinenia vydaným pred 1. januárom 2013 nemožno aplikáciou § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení novely vykonanej zákonom č. 412/2012 Z.z. obmedzovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy hornými limitmi náhrad poskytovaných osobám poškodeným násilnými trestnými činmi. Takýto prístup by popieral princíp úplného odškodnenia, spôsobil by neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bol by porušením zákazu retroaktivity (por. napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. marca 2016 sp. zn. 7 Cdo/262/2015).

33. V prejednávanom spore súd prvej inštancie postupoval správne, ak použil citované ustanovenie § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., v znení účinnom ku dňu vydania označeného nezákonného rozhodnutia, t.j. ku dňu 14.12.2005, toto však v okolnostiach posudzovaného sporu aplikoval nedôsledne. V tomto smere možno súhlasiť s argumentáciou súdu prvej inštancie potiaľ, ak posúdil nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy z hľadiska zásahu do jeho osobnostných práv a vyhodnotil postup orgánov činných v trestnom konaní tak, že bol zásahom do žalobcových osobnostných práv v situácii, ak orgány činné v trestnom konaní dospeli k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukázalo ako nezákonné, a takisto správne uzavrel, že v danom prípade samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu nie je dostatočným zadosťučinením.

33. Citované ustanovenie § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania označeného nezákonného rozhodnutia, je normou s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil okolnosti významné pre určenie výšky náhrady. Úvaha súdu v tomto smere musí byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave. V danom prípade aj keď v čase zásahu do osobnostných práv žalobcu horná hranica náhrady nemajetkovej ujmy nebola určená, ale bola ponechaná na voľnom uvážení súdu (§ 136 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase vydania napadnutého rozsudku), určenie výšky nemajetkovej ujmy úvahou súdu nebolo (a nie je) neobmedzené, pretože súd bol (je) povinný pri úvahu o primeranosti výšky finančného odškodnenia povinný vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská a kritériá, ktoré podľa úsudku súdu indikujú rozsah spôsobenej nemajetkovej ujmy. Tými sú v prípadoch trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom, najmä povaha trestnej veci, t.j. závažnosť trestného činu kladeného osobe poškodenej za vinu, lebo tá spravdla priamo úmerne zvyšuje intenzitu, s akou osoba poškodená konkrétne trestné konanie proti nej vedené negatívne vníma a ktorá súvisí i s hrozbou trestného postihu a spoločenského odsúdenia, dĺžka trestného konania, závažnosť nemajetkovej ujmy a overené konkrétne skutkové okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, dopady nezákonného rozhodnutia do osobnostnej sféry poškodeného, nepriaznivosť ich vplyvu na povest' poškodeného, jeho doterajší spôsob života a podobne. Tieto všeobecne (vopred dané) kritériá, ku ktorým sa prihliada pri stanovení toho, čo možno v individuálnom prípade považovať za adekvátne zadosťučinenie, súd pri stanovení formy či výšky zadosťučinenia musí konkretizovať, a to na podklade vykonaným dokazovaním zistených skutočností, z ktorých vychádzal pri ich kvantitatívnom posúdení a stanovení výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy s ohľadom na špecifické okolnosti konkrétneho prípadu a tak, aby bola primeraná a aby mohla splniť úlohu reparačnú, nielen symbolickú. Na tomto mieste je potrebné prisvedčiť žalovanej v tom, že táto náhrada nemôže byť ani neprimerane vysoká.

34. Na základe akých kritérií a úvah dospel súd prvej inštancie k záveru, že primeraná výška odškodnenia nemajetkovej ujmy žalobcu v danom prípade predstavuje práve sumu 100.000 eur, z odôvodnenia rozsudku zistiť nemožno. Súd prvej inštancie totižto zovšeobecňujúcim spôsobom formuloval tzv. súhrnné zistenie, že trestné stíhanie zasiahlo spoločenský, osobný a rodinný život žalobcu, a že došlo k nenapraviteľnému zásahu do cti a dobrého mena žalobcu, „lebo všetci obyvatelia obce, kde žalobca žije, vedeli o jeho trestnom stíhaní a ani po oslobodzujúcom rozsudku časť obyvateľov obce neverí v jeho nevinu, vyjadrujú a správajú sa k nemu ako ku kriminálnikovi a navždy v nich zostane podozrenie, ktoré nie je možné vymazať“, z ktorého potom bez ďalšieho vyvodil, že vzhľadom na pretrvávajúce negatívne dôsledky nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia a začatí trestného stíhania, má za dôvodné priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v žalobcom požadovanom rozsahu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia takisto nevyplýva, na základe akých dôkazov dospel súd k

záveru, že situácia súvisiaca s trestným stíhaním žalobcu postihla aj rodinu žalobcu, a to najmä po psychickej stránke (a v akom smere), že žalobca sa po strate zamestnania nevedel po pracovnej stránke uplatniť a pre povest', ktorú požíval v dôsledku predmetnej kauzy, ho nikto nechcel zamestnať a ani ako vyhodnotil výsluch manželky žalobcu a jeho syna a svedkov C. Č., G. T., C. L. K. C. T.Ď.. Z dôvodov napadnutého rozhodnutia možno naopak vyvodiť, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil aj okolnosti, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy nie sú relevantné. Je pritom úlohou súdu, aby na základe žalobcom opísaných skutkových tvrdení právne posúdil, medzi akou ujmovou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou tejto ujmy), má byť príčinná súvislosť zisťovaná a či sa jedná o nárok jediný, alebo žalobca v rámci svojich žalobných tvrdení vymedzuje viacero nárokov. Z tohto hľadiska prvoinštančný súd dôsledne nepostupoval, a tak nesprávne pri rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zohľadnil okolnosť, že žalobca pre prepustenie zo služobného pomeru stratil pravidelný mesačný príjem vo forme mzdy a aj ďalšie sociálne výhody spojené s výkonom jeho funkcie, najmä odchodné, nakoľko uvedené skutočnosti by zakladali jedine prípadný nárok žalobcu na skutočnú škodu, prípadne ušlý zisk podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., keďže náhrada nemajetkovej ujmy sleduje odškodnenie morálnej ujmy, vzniknutej v dôsledku porušenia práva žalobcu na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Možno dodať, že aj keď za podstatný zásah do osobnostných práv žalobcu treba považovať voči nemu vedené trestné stíhanie a zároveň jeho prepustenie zo služobného pomeru policajta, nie je to samo o sebe dôvodom pre priznanie nemajetkovej ujmy v rozsahu 100.000 eur (por. napr. uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co 575/15).

35. Poukazom na tieto dôvody odvolaciemu súdu neostávalo iné, ako rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť v jeho vyhovujúcom výroku, pretože súd prvej inštancie svojim nesprávnym postupom znemožnil žalovanej (i žalobcovi), aby uskutočňovala patriace jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, do 30.6.2016 ustanovenie § 205 ods. 2 písm. a) v spojení § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP), keďže dospel k záveru, že vzhľadom na nepreskúmateľnosť dôvodov tejto časti napadnutého súdneho rozhodnutia, nie je účelné a ani možné nahrádzať argumentáciu prvoinštančného súdu, vzhľadom na vyššie uvádzané pochybenia.

36. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie v intenciách uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu opätovne posúdiť nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Výsledky vykonaného dokazovania súd vyhodnotí podľa zásad v § 191 CSP, jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom zo skutkových zistení vyvodí právne závery, t.j. uvedie ako podriaďuje zistený skutkový stav pod príslušné ustanovenia hmotného práva a ozrejní vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Vysporiada sa pritom so všetkými podstatnými námietkami žalobcu a žalovanej v priebehu prvoinštančného konania i v odvolacom konaní a o nároku žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy rozhodne rozsudkom majúcim všetky náležitosti v zmysle § 220 CSP.

37. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

38. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej

veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).